

N:o 125.

Af herr **J. Andersson** i Öhrstorp, *om tillägg till 35 och 53 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891.*

Vid sistlidne riksdag väcktes af C. H. Wittsell m. fl. en motion om tillägg till 35 och 53 §§ i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891, afseende införande af lagbestämd rätt för vid vägsyn biträdande nämndemän att af vägkassans medel åtnjuta lämpligt dagarfvode och resekostnadsersättning.

Denna framställning blef emellertid på anförda grunder af lagutskottet afstyrkt, och Riksdagen godkände denna utskottets hemställan. De skäl, som i utlåtandet hufvudsakligen anfördes, voro: dels att 1734 års lag föreskrifvit skyldighet för nämndemän att deltaga i vägsyn, dels ock att den nya väglagen genom ifrågavarande stadgande i § 35 icke ålagt nämnden något ytterligare besvär utöfver hvad redan förut varit i lag stadgadt, samt slutligen att ersättning till nämndemännen för utförande af det uppdrag, som enligt förstnämnda lag till dem lemnats, icke varit medgifven.

Beaktande den betydelse, dessa skäl må anses ega, kan jag dock ej finna annat än att frågan om rätt för nämndemän att erhålla ersättning för biträde med vägsyn är af förhållandena påkallad; och den åsigten, att ersättning till nämndemän för vägsyn icke varit i 1734 års lag medgifven, eller att nämndemansbefattningen såsom hufvudsakligen till sin

karakter ett förtroendeuppdrag, skulle utgöra något giltigt hinder för en lagförändring i det antydda syftet, förefaller mig mycket tvifvelaktigt. Helt visst har äfven lagstiftningen på senare tiden gått i den efter min uppfattning goda riktningen, att icke allenast nämndemansbefattningen i flera fall utan jemväl andra förtroendeuppdrag, der de utförts, blifvit tillerkända såväl dagarfvode som reseersättning äfven om sådant från äldre tider icke ifrågakommit eller ansetts behöfligt.

Vid tiden närmast före 1872 voro endast besutne åboar och hemmansegare valberättigade och valbara vid nämndemansval, och den valde var under den tid befattningen innehades tillförsäkrad åtskilliga s. k. privilegier eller rättigheter, såsom exempelvis frihet från utgörande af skjuts-skyldigheten. Denna jemte andra förmåner utgjorde, i synnerhet der skjuts-skyldighetens fullgörande var ett svårt onus, en icke oväsentlig ersättning till nämndemannen för de skjutsar, han måste bestå sig vid vägsyner och andra resor, som af sysslan påkallades. Således äfven om ingen direkt ersättning tillkom nämndemännen för det på den tiden ringa besväret att biträda vid vägsyn å några få mil landsvägar, så utgjorde dock den indirekta godtgörelsen ett icke obetydligt ersättningsbelopp i förhållande till besvärets storlek.

Efter det kongl. förordningen den 19 juli 1872 blifvit gällande, är nu mera en hvar i kommunens allmänna angelägenheter röstberättigad, inom valkretsen bosatt man, som är 25 år gammal, valbar till nämndeman, och det kan inträffa, att en person, som ej har egna hästar att tillgå, blifver utsedd till nämndeman för kommunen eller valkretsen. Huru uppoffrande och kostsamt för honom fullgörandet af det erhållna uppdraget skall blifva är lätt att inse, då ingen ersättning för vägsynebesväret under någon form nu är medgifven. Tager man vidare i betraktande ökningen af det besvär, som genom nya väglagens tillämpning och deraf föranledda vägdelningar måste blifva en följd, nemligen ett fördubbladt antal vägar att besigtiga, då förefaller det, som om nämndemansbefattningen vore ett mindre angenämt men ganska kostsamt förtroendeuppdrag att fullgöra.

Då det emellertid ansetts vara i vägtrafikanter och väghållningsdistriktets intresse behöfligt, samt för allmänna vägarnes vidmagthållande och förbättring nödigt, att vägsyn årligen hålles, bör det väl äfven vara väghållningsdistriktets oafvisliga skyldighet att af vägkassans medel skäligen ersätta biträdande nämndemännen för deras med vägsynebesvärets fullgörande förenade kostnader.

Jag tillåter mig för den skull vördsamt anhålla, att Riksdagen för sin del ville besluta ett tillägg till 35 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891 af följande lydelse:

Nämndeman, som biträder vid vägsyn, tillgodonjuter dagarfvode enligt 5 klassen i gällande resereglemente samt skjutsersättning beräknad efter lega för en häst för hvarje kilometer väg, som besigtigats;

samt ett nytt moment till 53 § i samma lag så lydande:

vägsyningskostnader.

Stockholm den 27 januari 1896.

Jöns Andersson.

N:o 126.

Af herr **J. Sjöberg**, om *skrifvelse till Kongl. Maj:t angående ändring i bestämmelserna om transport af gods å statens jernvägar.*

Mycket har under senare tider åtgjorts från så väl statsmagternas som enskilda nykterhetsvänners sida för befrämjande af nykterhet och sedlighet. Men ännu återstår mycket att göra, innan det eftersträfvade målet uppnåtts; och det måste för vinnande deraf vara en hvars skyldighet att i sin mån bidraga till minskande af rusdryckers missbrukande.

Förbudet mot försäljning af spirituösa drycker vid gästgifverierna å landsbygden var utan tvifvel en af de verksammaste åtgärder, som i antydd rigtningen blifvit vidtagna; och förhållandena beträffande nykterhet och sedlighet hafva i allmänhet väsentligt förändrats till det bättre, der i följd af omförmälda försäljningsrättigheters indragning tillgång till spirituösa drycker försvårats. I de trakter af landet åter, i hvilka jernvägar finnas och dit således spirituosa i huru små kvantiteter som helst på requisition från spritförsäljningsställena i städerna kunna afsändas, fortfar deremot superiet i lika hög grad som förut. Till förekommande deraf